

# Az Euratex tevékenysége az európai textil- és ruhaipar jövőjéért

Máthé Csabáné dr.

Kulcsszavak/Keywords: Euratex, Textilipar, Ruhaipar, Európai Unió

## 1. Az Európai Unió textil- és ruhaipara 2014-ben

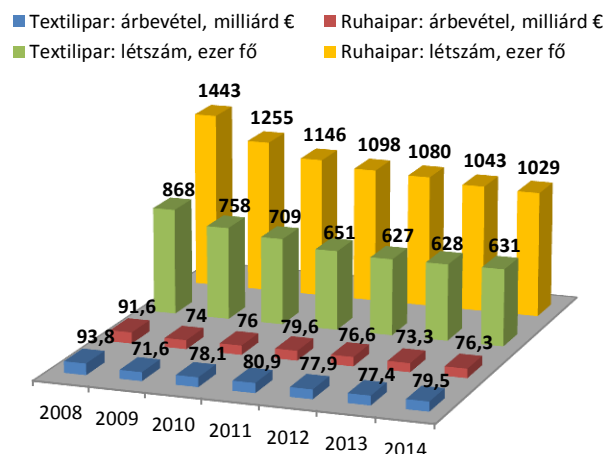
Az Európai Unió textil- és ruhaipara a fejlődő világ által diktált éles verseny és a textilkereskedelem teljes liberalizálása következtében már több évtizede zsugorodik. A textil- és ruhaipar a gazdaság többi szektorához hasonlóan megszenvedte a 2008/2009-es pénzügyi válságot, és még azóta sem érte el a 2008. évi szintet. Mindazonáltal az árbevétel tekintetében 2010 óta tartja az elért szintet, amint ez az 1. ábrából ill. az I. táblázatból kitűnik.

I. táblázat. Az árbevétel és a létszám változása alágazonként (2008–2014)

Év	Árbevétel (milliárd euró)		Létszám (ezer fő)	
	Textilipar	Ruhaipar	Textilipar	Ruhaipar
2008	93,8	91,6	868	1443
2009	71,6	74,0	758	1255
2010	78,1	76,0	709	1146
2011	80,9	79,6	651	1098
2012	77,9	76,6	627	1080
2013	77,4	73,3	628	1043
2014	79,5	76,3	631	1029

A táblázat külön közli az adatokat a textiliparra és a ruhaiparra vonatkozólag. A textilipar árbevétele az Európai Unióban – egyébként Magyarországhoz hasonlóan – valamivel nagyobb a ruhaiparénál, míg a létszám az Unión kívüli gyártások ellenére is a ruhaiparban több. A létszám az utóbbi években is folyamatosan csökken, ami azt mutatja, hogy a szinten maradó árbevétel mögött csökkenő mennyiség, de magasabb minő-

Az árbevétel és a létszám alakulása az Európai Unió textil- és ruhaiparában 2008 és 2014 között

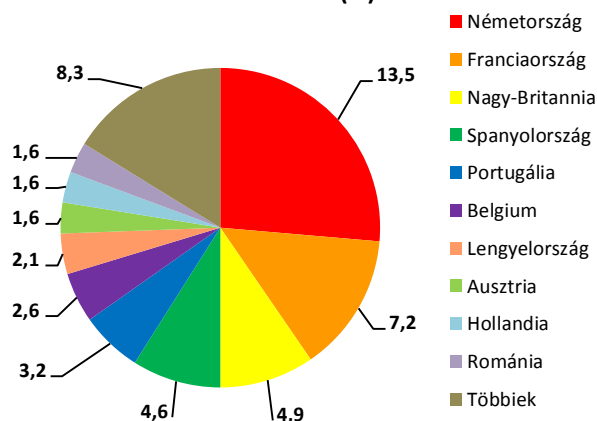


1. ábra

ségi színvonal és ezzel magasabb árszint van.

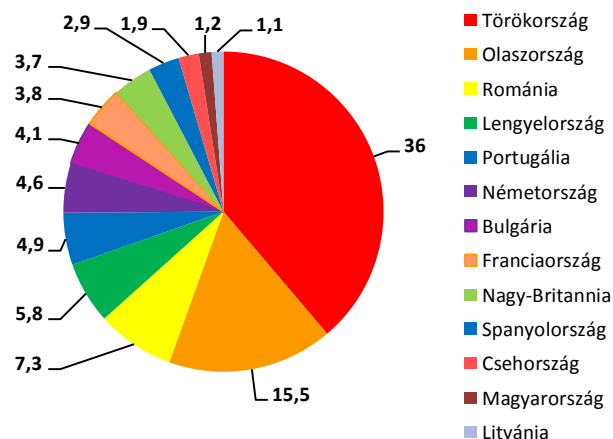
Az árbevétel 2014-ben 3,4%-kal nőtt, aminek alapja egyrészt az Unión belüli textil- és ruházati kiskereskedelem 1,9%-os növekedése, másrészt az export növekedése. A beruházások 18,5%-kal nőttek, ami bizonyos optimizmust jelez. A beruházások egyébként az árbevétel 2,6%-át tették ki, ami lényegesen elmarad az innovatív iparágak jellemző beruházási rátájától. A létszámmal együtt a cégek száma is folyamatosan csökken, 2014-ben az Európai Unió textiliparában 49 686, a ruhaiparban 114 086 cég működött. A cégek átlagos létszáma az

Az európai textil- és ruhaipar árbevételének országokénti megoszlása (%)

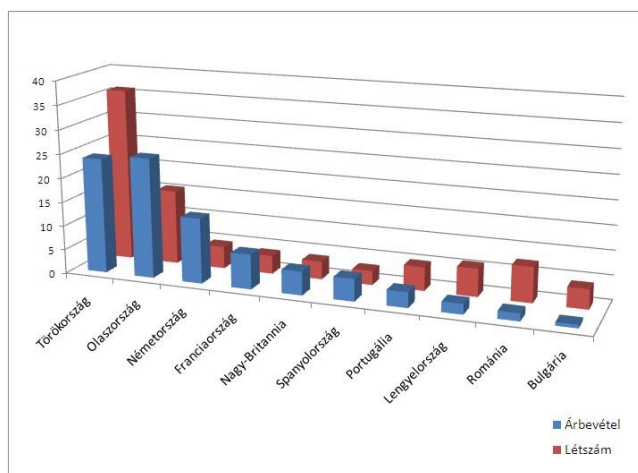


2. ábra

Az európai textil- és ruhaipar létszámának országokénti százalékos megoszlása



3. ábra



4. ábra

Unióban 10 körül mozog, de lényegesen nem változik. A textiliparban átlagosan nagyobb (12), a ruhaiparban kisebb (9) a cégeknél dolgozók átlagos létszáma.

### 1.1. Az egyes tagországok szerepe az EU textil- és ruhaiparában

A 2. és a 3. ábrán az európai textil- és ruhaipar árbevételének, illetve a létszámának megoszlása látható az egyes országok között. A 100%-ot az ábrákon az EU tagországok, valamint Norvégia, Svájc és Törökország összesített adatai jelentik. Ugyanis ez utóbbi országok is tagjai az Euratexnek, és így az adatgyűjtés rájuk is kiterjed. Közülük természetesen csak Törökország jelentős, sőt, mint az ábrákból látható, a legjelentősebb szereplő Európa textil- és ruhaiparában.

A kördiagramok adatainak értékelésénél nem szabad elfeledkezni arról, hogy az árbevétel nem egyenlő a termékkel az adott országban, hiszen a bér munkában gyártott termékek eladásából származó árbevétel is része az adott ország teljesítményének, de ugyanakkor a gyártást végző országokénak is. Az ábrákból és a számokból az derül ki, hogy az európai textil- és ruhaipar legnagyobbja Olaszország, második helyen Törökország áll, majd Németország és Franciaország következik. Jelentős még a textil- és ruhaipar Nagy-Britanniában Spanyolországban és Portugáliában.

A 4. ábrán a textil- és ruhaipar együttes árbevétele és a létszám szerinti megoszlása együtt látható. Az egyes országok szerepét jól mutatja, hogy a bér munkát végző kelet-európai országok, de még Portugália is nagyobb részesedéssel szerepel a létszám megoszlásánál, mint az árbevételénél, míg a megrendelő országoknál ez fordított.

Magyarország az egyéb országok között szerepel, hiszen részaránya mind az európai textiliparban, mind a ruhaiparban mindössze 0,3%. Hasonló a szerepe (0,2-0,4%) Észtországnak, Írországnak, Horvátországnak, Szlovákiának és Szlovéniának. Mivel nálunk is jelentős a bér munka, a létszámot tekintve nagyobb (1,2%) a részarányunk.

### 1.2. Kereskedelem az EU-n kívüli országokkal 2014-ben

2014-ben mind az export, mind az import növekedett, de az import lényegesen nagyobb mértékben: a ruházati import 8,8%-kal, a textiltermékek behozatala 7,6%-kal nőtt. Ezzel szemben az export

csak 4,7, illetve 2,2%-kal emelkedett Így tovább nőtt a külkereskedelem negatív egyenlege. Az import értéke egyébként több mint kétszerese (99,5 milliárd euró) az exporténak (43 milliárd euró). Az importban továbbra is Kína a legnagyobb: a textiltermékeknek az import 32,6, a ruházati termékeknek a 38,8%-át adja. A második helyen a textiliáknál Törökország áll 17,1%-kal, a ruházati cikkek legfontosabb vevője Svájc, Oroszország és az Egyesült Államok. 2014-ben az export árak 1,5%-kal nőttek, az import árak enyhén (0,6%-kal) csökkentek.

## 2. Az Euratex 2015. évi tevékenysége az iparág érdekeiért

Az Euratex 2016-ban ünnepli fennállásának huszadik évfordulóját. Akkor egyesültek az európai textilipar és az európai ruhaipar, valamint a legnagyobb textiles cégek szövetségei. Az Euratex az európai textil- és ruhaipar szakmai érdekvédelmi szervezete. Szakértői stábjában az alábbi területeken tevékenykedik:

- Iparpolitika, belső piac
- Külkereskedelem – export, import
- Környezetvédelem
- Kutatás, fejlesztés, projektek
- Szociális kérdések, fenntarthatóság
- Szellemi tulajdon védelme

A 2015. év legfontosabb témái az alábbiak voltak:

Az **iparpolitika** legfontosabb fejleménye ágazatunk számára, hogy az EU stratégiai területként ismerte el a kreatív iparokat, közte a divatipart is. Az elmúlt két évben átfogó tanulmány és akcióterv készült *Fashion and High End Industries* címen, amelynek alapján 2016-ban készül el az Európai Bizottság stratégiája a divat- és luxusipar fejlesztésére vonatkozóan. Az akcióterv keretében került sor 2015-ben az ún. *Worth* programra, amelyben országokon átívelő tervező-gyártó műunkacsoportokat támogattak egy-egy új termék, vagy kollekció létrehozásában.

A **belső piaci** kérdések között továbbra is a címkézésre vonatkozó szabályozás a fő kérdés. Ezen belül a származási ország kötelező megadása (az ún. *Made in ...*) az, amelyben több év óta pathhelyzet van, mivel az Unió országai (és ugyanígy az Euratex tagszervezetei is) megosztottak. Az országok nagyjából fele előírná, másik fele pedig erőteljesen ellenzi a termékjelölésben a származási ország kötelező megadását. 2015-ben átfogó felmérést végeztek arról, hogy milyen terhet róna a gyártókra a kötelezés.

2015-ben az Euratex kezdeményezésére felülvizsgálják az egyéni védőeszközök engedélyezési rendszerét, annak érdekében, hogy kiiktassák a felesleges vizsgálatokat, és egységesítsék a követelményeket.

Az Euratex folyamatosan informálja a tagjait az egyes EU országokban bevezetett rendelkezésekről, ami befolyásolhatja a kereskedelmet, például a termékminőségre vagy biztonságra vonatkozó előírásokat, vagy a nálunk bevezetett EKÁER rendszert.

A **külkereskedelem**, vagyis az EU-n kívüli országokkal folytatott kereskedelem tekintetében 2015-ben a kétoldalú szabadkereskedelmi tárgyalások voltak a legfontosabbak. Az Euratex ezekben nagyon aktív, van vesz részt, azzal a céllal, hogy ne szű-



lessenek a textil- és ruhaipar szempontjából kedvezőtlen megállapodások. Idén Vietnammal, Tunéziával és Ausztráliával folytak szabadkereskedelmi tárgyalások, és természetesen folytatódott a EU–USA tárgyalássorozat (a TTIP). Ezen belül elkülönített tárgyalások folynak a textil- és ruházati termékekről, amelyek „érzékeny” termékeknek számítanak. A fő kérdés a vizsgálati módszerek és előírások egyeztetése. Az Euratex egyébként az EU többi ipai szövetségével együtt nagyon támogatja az EU–USA megállapodást, mert az export jelentős növelését várják ettől. Az Euratex kommunikációs kampányt is indított a honlapján ([www.euratex.eu](http://www.euratex.eu)) a TTIP propagálására.

A **környezetvédelem** területén az Euratex legfontosabb szerepe pillanatnyilag az, hogy részletekbe menően követi és terjeszti az információkat a környezetvédelmi előírásokról, az egyes vizsgálatok eredményeiről, a kockázatos anyagokról stb. Az Euratex harcol azért, hogy a környezetvédelmi előírások minél kisebb terhet jelentsenek az Unió tagországaiban gyártók számára, hiszen az EU-n kívüli versenytárs cégek termékeit sokkal kevésbé szigorúan vizsgálják. Ez több éve napirenden levő kérdés, de egyelőre nincs megoldva.

2015-ben speciális kérdésként merült fel a színezékek rendkívül nagy áremelkedése. Az Euratex lépéseket tett a színezékek közvetlen beszerzésére a kínai gyártóktól, hogy az árat le tudják szorítani.

A **kutatás-fejlesztési tevékenység** kerete a 2004 decemberében megalakult *Európai Technológiai Platform a Textil- és Ruhaipar Jövőjéért (ETP)*, amely 2013-ban önálló jogi személyiségű szervezetté alakult át. Az ETP 2015-ös jubileumi konferenciáján többek között azt ünnepelték, hogy a *TEPPIES* rendszernek és a koordinációnak köszönhetően az FP-7 keretprogramban a korábbiaknál nagyobb számban és értékben valósultak meg textilprojektek. Az ETP munkájának is köszönhető, hogy sikerült elismertetni a döntéshozókkal a textil- és ruhaiparban meglevő innovációs lehetőségeket. 2015-ben az ETP aktualizálta a 2005-ben elkészült stratégiát, konkretizálva és megújítva a fő fejlesztési irányokat.

2015-ben is folytatódott az Euratex információs kampánya, az *Energy made-to-measure* (testre szabott energia) névvel, hogy segítse az ágazat vállalatait energiateljesítményük hatékonyabbá tételében. A 2016-ig

tartó kampány során lehetővé teszik a vállalatok számára az Euratex által vezetett energiahatékonysági projektek, az *ARTISAN*, a *SESEC* és a 2014-ben magyar részvétellel indult *SET* eredményeinek megismerését és átvételét.

Az ETP 2015-ben is működtette a *TEPPIES* rendszert a pályázati konzorciumok létrehozása érdekében. A *Horizon 2020* program 2016. évi munkaprogramjai és a pályázati felhívások alapján kigyűjtötték azokat a témákat, amelyek a textil- és ruhaipar számára lehetőséget nyújtanak 2015-ben a pályázásra. A konzorciumok szervezése érdekében az Euratex október 29-én ún. „brokerage event”-et szervezett, amelyen bemutatták és megbeszéltek a témajavaslatokat.

A **szociális kérdéseket** az EU szintű ágazati párbeszéd bizottság keretében vitatják meg, ahol az Euratex a munkaadói oldal képviselője. Az Euratex aktívan részt vesz a szakképzéssel és az oktatással foglalkozó projektekben, amelyeket a DG Employment (a Foglalkoztatási vezérigazgatóság) indított és irányít. Minta-projektként a szakképzés helyzetének felmérésére és a stratégia meghatározására létrehozták a textil-, ruha- és bőr-cipőipari (TCL) Skill Councilt. Az ESCO projekt keretében a fenti ágazatokban szükséges szakmai kompetenciákat gyűjtötték össze és teszik közzé több nyelven.

2015-ben uniós szinten kiemelkedő figyelmet kapott a textilruházati beszállítói lánc szociális fenntarthatósága. A 2014-ben a bangladesi Rana Plaza ezer áldozatot követelő katasztrófája irányította a figyelmet a bér munkát végző ázsiai munkások rossz munkakörülményeire. Az OECD is tárgyalt a témáról és kezdeményezte, hogy induljon egy felülvizsgálat (due diligence) a textil-, ruha- és lábbeli-beszállítói láncról. Az év folyamán megalakult a *Sustainable Apparel Coalition*, amelyet ruházati márkatulajdonosok, gyártók és szakmai szövetségek alapítottak. Céljuk a beszállítói láncok hatékony felülvizsgálata, az ezt segítő szociális szabványok egységesítése, és azok érvényesítése a beszállítói láncban bér munkát végző cégeknél. Az Euratex nem résztvevője a koalíciónak, de célja, hogy segítséget nyújtson a gyártóknak ahhoz, hogy megfeleljenek a kívánt feltételeknek az indokoltnál nagyobb ráfordítások nélkül.